

В.О. Захаренко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

М.А. Юрченко, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

ЯКІСТЬ ОСВІТИ, ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ ВИРІШЕННЯ ПИТАНЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

Проблема визначення засобів та шляхів підвищення якості освіти майбутніх фахівців завжди викликає достатньо багато суперечок серед наукової громади.

Саме компетентнісний підхід зможе привести у відповідність професійну освіту і потреби ринку праці, оскільки даний підхід пов'язаний із замовленням на освіту з боку роботодавців – тих, кому потрібен компетентний фахівець. А це можливо тільки тоді, коли освіта стає особливо значущою діяльністю студента. Така освіта не дається тільки викладачем, вона відпрацьовується тільки в процесі самостійної роботи студента, і результатом має бути не обсяг засвоєної інформації, а здатність фахівця з вищою освітою діяти в різних проблемних ситуаціях. При цьому основним фактором залишається пошук технологій, які сприяють підвищенню мотивації до навчання самих студентів. Тому метою роботи було показати проблеми та напрями рішення питань підготовки фахівців шляхом підвищення мотивації студентів до навчання, однією з яких є зацікавленість у проходженні практичної підготовки на базах, що відповідають спеціальності майбутніх випускників.

Однією з важливих вимог сучасності є здатність фахівця постійно оновлювати та підвищувати свій рівень знань. Освітня система повинна бути спроможною забезпечити набуття фахівцями цих якостей. Це можливо за умови застосування традиційних та інноваційних технологій, що сприяють студента бути активним суб'єктом навчання та виховують особистісну зацікавленість у результатах засвоєних знань та придбаних навичок.

Серед наявних технологій, які сприяють підвищенню мотивації до навчання можна відокремити: особистісно-орієнтовану технологію навчання, технологію групової навчальної діяльності, технологію розвивального навчання, технологію формування творчої особистості, технологію навчання, як дослідження, тощо.

Застосування особистісно-орієнтованої технології навчання передбачає включення студентів до розв'язання професійно орієнтованих ситуацій, в яких необхідно побудувати або вибрати таку

модель поведінки, що забезпечить реалізацію своїх інтересів, дати критичну оцінку своїм діям та ситуації, проявити творчість та винахідливість, що особливо реально проводити у ході проходження практичної підготовки за межами ЗВО. Для розв'язання таких ситуацій, як правило, не вистачає знань, що підштовхує студентів до активної пізнавальної діяльності.

Технологія групової навчальної діяльності створює можливості для співпраці, налагодження міжособистісних стосунків, прийняття спільних рішень. Під час застосування даної технології студентів ділять на невеликі групи, керівництво яких обирають самі студенти, а викладач здійснює своє керування лише опосередковано.

Технологія розвивального навчання передбачає розвиток особистості як суб'єкта власної діяльності і спрямована на розвиток сприйняття, мислення, пам'яті, уяви. Це має реалізовуватись при проведенні практичних аудиторних занять шляхом виконання різноманітних навчальних завдань з постійним підвищенням їх складності.

Технологія формування творчої особистості передбачає впровадження в навчальний процес елементів нестандартного, оригінального мислення та творчих здібностей. Для цього викладач підбирає творчі завдання різної складності, при цьому складність має відповідати рівню знань, що є дещо завищеним відносно рівня вивченого матеріалу.

Суть технології навчання як дослідження полягає в реалізації освітньо-професійної підготовки в процесі залучення студентів до співпраці у науково-дослідній роботі кафедри (госпдоговірні та держбюджетні теми). Також застосування даної технології можливе під час проходження студентами навчальної практики. Зміст практичної підготовки, її організаційно-методичне забезпечення і порядок захисту результатів визначаються програмами ознайомчої, навчальної практик. Навчальна функція різних видів практик полягає в тому, що кожна з них доповнює попередню практику, підсилюючи фахову компетентність.

Завдяти застосуванню технологій відбувається формування професійних компетентностей студентів у ЗВО. Це сприяє становленню готовності до самостійної діяльності у професійній сфері, що виражається в умінні вирішувати професійні завдання відповідно до запитів суспільства і вимог, що пред'являються до фахівців в умовах ринкових відносин. Таким чином, одним із напрямів рішення питань підготовки фахівців є активність і вмотивованість студента у навчально-виховному процесі та у процесі проходження практичної підготовки.